

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9CoCsp/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120203956
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120203956.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu, sudkyne JUDr. Jany Burešovej a sudcu JUDr. Eduarda Valenčina v spore žalobcu: T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. W. XXXX/X, XXX XX T., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom Sov. hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36 865 281, o primerané finančné zadostučinenie vo výške 801,25 eura, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 16Csp/58/2020-70 zo dňa 29.04.2021 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 16Csp/58/2020-103 zo dňa 18.11.2021 a opravným uznesením č.k. 16Csp/58/2020-106 zo dňa 29.12.2021, takto

rozhodol:

Mení rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením vo vyhovujúcom výroku, t.j. výroku I. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 100,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

Priznáva žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného ako aj odvolacieho konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom z 29.04.2021, ktorý bol v poradí druhým rozsudkom prejednávanej veci, rozhodol takto:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 500 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

Dopĺňacím rozsudkom č.k. 16Csp/58/2020-103 zo dňa 18.11.2021 rozsudok č.k. 16Csp/58/2020-70 z 29.04.2021 doplnil o výrok III. v znení „v prevyšujúcej časti žalobu zamietá.“

Opravným uznesením č.k. 16Csp/58/2020-106 zo dňa 29.12.2021 opravil záhlavie dopĺňacieho rozsudku o správne znenie mena žalovaného.

2. V dôvodoch rozhodnutia, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 500,- eur a v prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie sumy 801,25 eura žalobu zamietol súd prvej inštancie uviedol, že žalobca žalobou súdu doručenou 30.03.2020 žiadal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 801,25 eura. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8Csp/170/2018 rozsudkom zo 14.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove sp.zn. 5Co/65/2019 z 23.05.2019 bol úspešný v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 19.06.2019. Ako

spotrebiteľ si preto uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia vyčíslil ako polovicu sumy, o ktorú sa chcel žalovaný na jeho úkor obohatiť.

Súd konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil. Poprel, že zmluva o úvere uzatvorená medzi žalobcom a ním neobsahuje povinné náležitosti, nesúhlasil s výškou žiadaného primeraného finančného zadosťučinenia a navrhol žalobu zamietnuť.

Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil relevantnosť tvrdení o existencii konania, ktoré opísal žalobca v žalobe. Rozsudkom Okresného súdu Prešov (pre zmeškanie) č.k. 8Csp/170/2018-45 zo dňa 14.11.2018 v právnej veci žalobcu T. U., nar. XX.XX.XXXX proti žalovanému ktorého obchodné meno bolo v tom čase Poštová banka, a.s., súd rozhodol, že žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 1.602,47 eura s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti, t.j. v časti o určenie neprijateľných zmluvných podmienok vec vylúčil na samostatné konanie. Uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 5Co/65/2019-69 zo dňa 23.05.2019 bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie č.k. 8Csp/170/2018-63 z 01.04.2019, ktorým bol zamietnutý návrh žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie; toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 19.06.2019.

Súd prvej inštancie z týchto dôkazov mal za to, že žalobný návrh bol dôvodný v rozsahu sumy 500,- eur, nedôvodný vo zvyšku. Poukázal na to, že zákonodarca neviaže úspech v tzv. základnom konaní len na aktivitu žalobcu, alebo naopak vylučujú pasivitu žalovaného ako tomu bolo v tomto prípade. To, že sa žalovaný v pôvodnom konaní nebránil, čoho dôsledkom bolo vydanie rozsudku pre zmeškanie v prospech žalobcu, nijako neznižuje úspech žalobcu v základnom konaní. Tvrdenia žalovaného týkajúce sa miery zavinenia skutku, intenzity protiprávneho konania motívu a okolností nie je možné považovať za právne účinnú obranu, nakoľko jedinou podmienkou práva na finančné zadosťučinenie je úspech spotrebiteľa, pričom zákonodarca okrem dosiahnutia úspechu nekumuluje k nemu žiadnu ďalšiu podmienku. Rovnako tak nie je predpokladaná alebo špecifikovaná výška intenzity protiprávneho konania dodávateľa voči spotrebiteľovi. Tým, že žalovaný si vo vzťahu k žalobcovi uplatňoval na základe absencie zmluvných podmienok bezdôvodne sumu 1.602,47 eura, ktorá bola žalobcovi právoplatne priznaná, vyvolalo u neho stav právnej neistoty, ktorý mohol/musel riešiť podanou žalobou. Súd prvej inštancie mal za to, že suma 500,- eur je primeraná, nemá byť na jednej strane len odradením dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu, preto bola zohľadnená a korigovaná aj výška priznaného finančného zadosťučinenia, ktorá závisí od úvahy súdu.

Pri právnom posúdení odkázal súd prvej inštancie na ustanovenie § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 52 ods. 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5. Výrok o nároku na náhradu trov konania odôvodnil ustanovením § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

3. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku. Podľa žalovaného súd prvej inštancie sa dostatočne nevenoval argumentácii žalovaného ohľadne splnenia náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, obmedzil sa výlučne na konštatovanie úspechu žalobcu v konaní 8Csp/170/2018. Poukázal na to, že zmluva o úvere, ktorá bola uzatvorená medzi žalobcom a ním obsahuje náležitosti vyžadované zákonom v § 9 ods. 2 písm. f), j) obsahuje správny údaj o výške RPMN. Podľa žalovaného súd prvej inštancie relevantným spôsobom nezdôvodnil, prečo priznáva primerané finančné zadosťučinenie práve vo výške 500,- eur. Poukázal na závery uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky 1Odon/45/1997, podľa ktorého primeranosť výšky peňažnej formy je potrebné posudzovať v závislosti od konkrétnych podmienok každého jednotlivého prípadu a to zo subjektívnych ako aj objektívnych hľadísk. Žalobca nepreukázal dôvodnosť výšky primeraného finančného zadosťučinenia žiadnymi subjektívnymi ani objektívnymi hľadiskami a preto považuje nárok za neoprávnený v celej výške. Súd prvej inštancie nesprávne posúdil dôvodnosť nároku žalobcu vzhľadom na tvrdenú funkciu primeraného finančného zadosťučinenia a tzv. účinného a odrádzajúceho prostriedku ochrany. Vzhľadom na existenciu viacerých „rovnocenných“ protichodných rozhodnutí odvolacích súdov a existujúcu nejednotnosť ohľadne porušenia povinnosti na strane žalovaného mal súd žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Žiadal preto, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietne.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa atribúty jasnosti, stručnosti a zrozumiteľnosti odôvodnenia rozsudku. Súd sa jednoznačne vysporiadal so všetkými podstatnými námietkami žalovaného a jednotlivé dôkazy vyhodnotil podľa svojej úvahy. Pokiaľ žalovaný v odvolaní obhajuje uzatvorenú zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo

04.01.2013, že táto obsahuje všetky obligatórne náležitosti, predmetná argumentácia je absolútne nenáležitá. Práve úspešný výsledok základného konania je právnym dôvodom pre žalobu o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Samotné vydanie rozsudku pre zmeškanie je bezpochyby procesným úspechom žalobcu. Skutočnosť, že žalovaný sa vôbec v stanovenej lehote nevyjadril k žalobe o priznanie bezdôvodného obohatenia vzhľadom na zásadu sudcovskej koncentrácie, je možné považovať za akceptáciu žalobných dôvodov. Akceptovaním názorov žalovaného by strácal inštitút primeraného finančného zadosťučinenia svoj odradzujúci účel. Dodávatelia by mohli na všeobecných súdoch bez obavy „skúšať“ umelo ňahovať konanie v snahe vyhnúť sa neželanému výsledku s tým, že by ich konanie nevyvolalo žiaden sankčný následok, t.j. spotrebiteľom, ktorí sú so svojimi nárokmi procesne úspešní, by sa znemožnilo následne využiť prostriedok relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy. Primeranosť sumy 500,- eur je vzhľadom najmä na postoj žalovaného a množstvo porušení spotrebiteľských noriem evidentne daná. Žalovaný nechce niesť akúkoľvek zodpovednosť za porušenie svojich zákonných povinností. Žalovaný sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil, intenzita porušenia spotrebiteľského práva je daná rozsudkom vydaným v základnom konaní a je vyjadrená priznaním sumy 1.602,47 eura. Uvedená suma predstavuje jediné objektívne a exaktné kritérium a preto by malo byť brané do úvahy ako kritérium prvoradé. Žalobca preto žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej aj len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP) subjektom k tomu oprávneným (§ 359 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom a opravným uznesením, ako aj konanie rozhodnutiu súdu prvej inštancie predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku zverejnil na úradnej tabuli ako aj na webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 05.04.2022 (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru o neexistencii podmienok pre potvrdenie, ale ani pre zrušenie napadnutého rozsudku, preto ho vo vyhovujúcom výroku zmenil.

6. Z dokazovania vykonaného v priebehu celého konania odvolací súd zistil, že žalobca bol v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8Csp/170/2018 v pozícii žalobcu - spotrebiteľa domáhajúceho sa vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 1.602,47 eura úspešný. Na hodnotení úspechu žalobcu v predmetnom konaní nemení nič to, že o žalobe žalobcu bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie z dôvodu, že žalovaný sa k žalobe, jej prílohám, napriek výzve súdu v stanovenej lehote nevyjadril. Základ nároku žalobcu na primerané finančné zadosťučinenie vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa bol tým daný.

7. Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 10.06.2003, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľom je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.

8. Žalobca ako spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojich práv spotrebiteľa bol v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8Csp/170/2018 úspešný, bezpochyby právo na zadosťučinenie má, nakoľko tento, nie iný výklad znenia zákona umožňuje.

Posúdenie každého nároku je vecou individuálnych skutkových zistení. Všeobecnou právnou zásadou vlastnou európskej právnej kultúre je princíp primeranosti, ktorý zvolil zákonodarca aj k zadosťučineniu, na ktoré má mať spotrebiteľ úspešne sa domáhajúci ochrany svojho práva spotrebiteľa, je preto na súde, ktorý je orgánom s právomocou normu vyložiť a poskytnúť ochranu subjektívnemu právu, vyhodnotiť v konkrétnych súvislostiach primeranosť požiadavky spotrebiteľa.

9. Zadosťučinenie je slovo prevzaté z latinského výrazu satisfactio, v ktorom „satis“ znamená „dost“ a „facere“ znamená „činiť“ (podľa Stručného etymologického slovníka slovenčiny „činiť“ znamená konať, robiť, urobiť, t.j. urobiť za dost). V právnej teórii základ dania zadosť spočíva vo vyrovnaní pomerov,

ktoré boli narušené, a ktoré je nutné opätovne uviesť do rovnováhy, nie len reštitučným, obnovovacím nárokom. Zadosťučinenie je tak nárokom, ktorým sa reparujú ujmy nemateriálnej povahy. Tento aspekt vychádza z podstaty tohto nároku, nie je preto možné pri rozhodovaní o ňom brať zreteľ na materiálne prvky. Jeho podstatou nie je sankčná povaha, aj keď zaplatenie, keďže zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 Zákona č. 250/2007 Z.z. má byť finančné a každé zaplatenie predstavuje finančný úbytok v aktívach osoby, voči ktorej nárok smeruje. Na účely sankcionovania je totiž administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages (t.j. náhrady škody plniacej represívnu funkciu - voľný preklad odvolacieho súdu) nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu. Tento typ náhrady je typický pre angloamerický typ právnej kultúry (common law), český aj slovenský právny systém je však iným, je kontinentálnym systémom.

10. Vychádzajúc z predpokladov uvedených v predchádzajúcom bode tohto rozsudku bolo potrebné posúdiť v konkrétnych skutkových okolnostiach žalobou kvantifikovaný nárok.

Odvolací súd má za to, že nepriaznivý dôsledok finančného zadosťučinenia musí zodpovedať povahe súkromného práva, pričom v súkromnom práve sankcia nie je trestnom ani inštitútom nahrádzajúcim iné právne inštitúty. V konkrétnom súdenom prípade neboli tvrdené a z dôkazov ani nevplynuli žiadne také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie zadosťučinenia vo výške, akú za primeranú mal žalobca, ale ani vo výške, akú za primeranú mal súd prvej inštancie. Kritériom kvantifikácie by mali byť podľa odvolacieho súdu najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Žalobca k týmto exemplifikatívne uvedeným okolnostiam porušenia práva, okrem dôkazu o tom, že v dôsledku pasivity žalovaného bol v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 8Csp/170/2018 úspešný, iné skutočnosti neuviedol.

Za tejto situácie kritériu primeranosti finančného zadosťučinenia, proporcionality, nemohla podľa odvolacieho súdu zodpovedať čiastka, ktorú súd prvej inštancie uložil zaplatiť žalovanému, teda čiastka, ktorú ako primerané finančné zadosťučinenie priznal žalobcovi, čo zakladalo dôvod, aby odvolací súd do úvahy súdu prvej inštancie o výške zadosťučinenia zasiahol. Súdom prvej inštancie priznané finančné zadosťučinenie 500,- eur nebolo v konkrétnych skutkových okolnostiach preukázané, argumentačne nebolo podložené ani súdom prvej inštancie. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 385 CSP vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 100,- eur a v prevyšujúcej časti vyhovujúceho výroku žalobu zamietol. Suma 100,- eur je po celkovom zhodnotení veci pri neexistencii tvrdenia žiadnych skutočností sumou postačujúcou a je tak primeraným finančným zadosťučinením žalobcu.

11. O nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd na základe § 396 ods. 1, 2, podľa § 255 ods. 1 CSP. Predmetom konania bol nárok na primerané finančné zadosťučinenie, výška ktorého závisela od úvahy súdu. U takéhoto nároku sa strana sporu považuje za plne úspešnú vtedy, ak je úspešná čo do základu nároku. Nie je totiž možné zaťažiť žalujúcu stranu procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu. Žalobca bol v konaní čo sa týka základu nároku plne úspešný, a to tak čo sa týka prvoinštančného, ako aj odvolacieho konania. Preto odvolací súd priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného aj odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.